

Oplegnotitie voor:	Algemeen bestuur Veiligheidsregio Flevoland
Agendapunt:	12
Vergaderdatum:	28 juni 2023
Onderwerp:	Verplichtend karakter / taakdifferentiatie
Behandeling:	Ter kennisgeving
(ambtelijk) Portefeuillehouder VD:	Dhr. J. Rozendal
Portefeuillehouder AB:	I. Bakker
Auteur:	J. Rozendal / M. van den Berg
Status:	Openbaar
Bijlagen:	-

Voorstel

Het algemeen bestuur wordt verzocht om:

1. kennis te nemen van de relevante landelijke ontwikkelingen op het gebied van verplichtend karakter/ taakdifferentiatie en de consequenties voor onze regio;
2. kennis te nemen van de regionale ontwikkelingen op het gebied van verplichtend karakter/ taakdifferentiatie

Afgestemd met:	Datum:	Standpunt/advies:
Portefeuillehouder brandweer, Mevr. Bakker	19 mei 2023	
Veiligheidsdirectie		
MT Brandweer	30 mei 2023	

Inleiding

Deze notitie is bedoeld om het Algemeen Bestuur te informeren over de landelijke vertraging die er is op het thema verplichtend karakter/taakdifferentiatie. In deze notitie wordt ingegaan op de algemene context, de eerdere besluitvorming, de relevante ontwikkelingen en de impact die dat heeft.

Algemene context

Landelijk is er de laatste jaren discussie over het huidige brandweerstelsel, dat gebaseerd is op een combinatie van vrijwillige en beroepsbrandweer. Elementen uit de rechtspositie van de brandweervrijwilligers blijken in strijd met Europese regelgeving en met jurisprudentie van het Europese hof van Justitie. Hierdoor kan de huidige situatie niet ongewijzigd in stand blijven.

Het Veiligheidsberaad heeft op 21 juni 2021 in het overleg met de minister ingestemd met de door de landelijke denktank uitgevoerde verkenning en opdracht gegeven om een implementatieplan uit te werken voor het afschaffen van consignatie- en kazernering. Besluitvorming over dit implementatieplan was aanvankelijk voorzien voor maart 2022. Als gevolg van ondermeer de langdurige formatie, is de landelijke besluitvorming op dit dossier vertraagd naar begin 2023.

Eerdere besluitvorming

In de vergadering van 1 december 2021 heeft het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Flevoland kennisgenomen van de landelijke ontwikkelingen op het gebied van verplichtend karakter/ taakdifferentiatie en de consequenties van het afschaffen van kazernering voor Flevoland (incl. een claim naar het rijk van 4,1 mln. aan structurele kosten).

Tevens is ingestemd met het voorstel om vooruitlopend op landelijke besluitvorming de beroepsformatie te versterken om daarmee de effecten van verplichtend karakter/taakdifferentiatie die zich op dit moment reeds voordoen, te ondervangen. Uitgangspunten daarbij zijn: het behoud van de kwaliteit van brandweezorg, het behoud van vrijwilligheid, en uiteindelijke financiering door het Rijk.

De formatie-uitbreiding is in 2022 voorgefinancierd uit de algemene reserve. De kosten zijn als incidentele kosten opgenomen in de claim naar het rijk. Medio 2023 is het Algemeen Bestuur schriftelijk geïnformeerd over de verdere vertraging. In december 2023 is het bestuur geïnformeerd middels een presentatie. De financiële consequentie van de vertraging is dat ook 2023 incidenteel is voorgefinancierd uit de Algemene Reserve (cf. eerder besluit en zoals opgenomen in de bestuursrapportage).

Regionale uitwerking

Om de brandweezorg op niveau te houden, is de organisatie in lijn met het bestuursbesluit de afgelopen jaren gericht versterkt. Binnen de bestuurlijk vastgelegde afspraken is er extra beroepscapaciteit geworven ten laste van de algemene reserve. Hierdoor is de kwaliteit van de brandweezorg op het huidige niveau behouden.

Landelijk ontwikkelingen

Ondanks aandringen van onze vertegenwoordigers in diverse ambtelijke en bestuurlijke gremia, is het tot op heden niet gelukt tot landelijke besluitvorming te komen. Zowel de financiën als ook een eventuele koppeling met het bredere consignatievraagstuk zijn hierbij aandachtspunten. Concreet betekent de vertraging op de landelijke besluitvorming dat de periode van onzekerheid voortduurt, en dat het nodig zal zijn de tijdelijke versterking van de repressieve organisatie langer te laten voortduren.

Voor Flevoland betekent het dat ook in 2024 tijdelijke financiering nodig zal zijn om de brandweezorg op peil te houden (vooruitlopend op de claim van deze kosten naar het Rijk). Naar verwachting zal dit leiden tot voorstel tot een noodzakelijke extra dotatie in de Algemene Reserve. In de bestuursrapportage zal hierover worden gerapporteerd.

Beoogd effect

Het beoogd effect is het informeren van het bestuur over de voortgang op het dossier verplichtend karakter/ taakdifferentiatie en de maatregelen die zijn genomen om negatieve effecten op de kwaliteit van de brandweezorg te voorkomen.

Kanttekeningen/ Risico's

Het dossier taakdifferentiatie kent een drietal bestuurlijke aandachtspunten. Deze worden hier kort gepresenteerd.

1. Kwaliteit van de brandweezorg

In het verleden heeft het bestuur haar eisen en wensen ten aanzien van de kwaliteit van de brandweezorg vastgelegd in een dekkingsplan, dat voldoet aan de landelijke standaarden. Bij ongewijzigd beleid zal de implementatie van taakdifferentiatie een serieuze negatieve impact hebben op de kwaliteit van de brandweezorg in de regio.

2. Financiën

De totale landelijke financiële consequenties voor het aanpassen van het brandweerstelsel (implementatie bouwsteen 1: het afschaffen van consignatie – en kazerneringsverplichtingen) zijn geschat op circa 40 miljoen euro op jaarbasis. De kosten voor de implementatie in Flevoland worden geraamd op 4,1 miljoen euro structureel.

Het Veiligheidsberaad heeft als voorwaarde gesteld dat de minister van Justitie en Veiligheid alle incidentele en structurele kosten op zich neemt. De minister heeft tot nu toe geen toezeggingen gedaan omtrent de financiën. Ook is nog onduidelijk indien sprake is van vergoeding door het rijk, op welke wijze deze compensatie ten goede komt aan de veiligheidsregio's, aangezien niet voor elke regio de consequenties even groot zijn. De financiering vormt hiermee een belangrijk aandachtspunt.

Indien het rijk onverhoopt geen zorg draagt voor volledige financiering, wordt dit vraagstuk opnieuw bestuurlijk voorgelegd.

3. Toekomstbestendigheid van de oplossing

Het is belangrijk om de implementatie van verplichtend karakter/ taakdifferentiatie te laten aansluiten op de ontwikkeling van de regio. Alle gemeenten in Flevoland hebben aangegeven de komende jaren te gaan groeien in inwoneraantal en bedrijvigheid. Dat vraagt ook een brandweerorganisatie die toegerust is op zijn taak. Met de implementatie van verplichtend karakter

wordt een belangrijk nieuw fundament met gelegd onder de toekomstbestendige invulling van de brandweezorg. De toekomstige invulling is daarmee nog niet af.

Consequenties (Financieel, Personeel, Juridisch, Informatievoorziening)

Het op niveau houden van de brandweezorg brengt serieuze kosten met zich mee. De inzet van het Veiligheidsberaad is dat de structurele en incidentele kosten voor de implementatie van verplichtend karakter/taakdifferentiatie voor rekening komen van het rijk.

De financiële consequenties van de vertraging worden verwerkt in de burap. In overleg met de portefeuillehouder financiën zal een voorstel worden gedaan voor financiering van de incidentele kosten in 2024.

Communicatie (Intern, Extern)

Intern vindt afstemming met medewerkers plaats via diverse communicatiekanalen.

Externe communicatie vindt plaats via de bestuursrapportage.